

Trygg

& Säker

Digital

Stad

Malmö

1. Förord	04
— Vi vill och kan skapa en trygg och säker digital stad	
— Vilka är vi?	
2. Bakgrund	10
— Hatets påverkan på det demokratiska samtalet	
— Utmaningar, arbete och uppdrag i Malmö och Sverige	
— Introduktion till Malmö - Trygg och säker digital stad	
3. Metod	18
— Om verktyget	
— Utgångspunkter	
— Metodologiska grunder	
— Begreppen	
— Den digitala staden	
— Algoritmen	
4. Analytiska insikter	28
— När uppstår hatet?	
— Var finns det mest hat?	
— Vem vänder sig hatet emot?	
— När minskar hatet?	
— Några slutsatser	
5. Vägen framåt	68
— Mot en tryggare och säkrare digital stad	
— Tre digitala vägar framåt	
— Läs mer	

1. Förord: **Vi vill och kan skapa en trygg och säker digital stad**

Nya tider kräver nya sätt att arbeta förebyggande. Förebyggande arbete behöver, för att kunna bli bra, systematisk förståelse för hur, var och varför det geografiskt och lokalt kopplade hatet bildas och sprids digitalt och hur kopplingarna ser ut mellan digitala händelser och händelser på den fysiska platsen. Det är det som pilotsatsningen *Malmö – trygg och säker digital stad* handlar om. Den här publikationen beskriver det analysarbete och de lärdomar vi har gjort inom ramen för satsningen.

Det började med att vi tillsammans konstaterade att det saknades gemensamma erfarenheter på kommunal nivå när det gäller att kartlägga, förstå, förebygga och hantera vad som sker online på en stads geografiska yta. Såväl den snabba digitala utvecklingen som den bristande verktygslådan för just den digitala dimensionen såg vi som problematiska för det lokala trygghetsarbetet. Genom upprepade och djupgående analyser av hat i den digitala staden Malmö, så har vi tillsammans med kollegor från kommunen, polisen och civilsamhället, försökt att få en bättre digital förståelse. Den ska hjälpa oss att utveckla ett digitalt förhållningssätt som kan användas i det förebyggande trygghetsarbetet online.

Tillsammans med Center mot våldsbejakande extremism (CVE) och Nordic Safe Cities (NSC) startades pilotsatsningen Malmö – trygg och säker digital stad. Så kom pandemin och relevansen och behovet av att förstå livet online som en integrerad del av livet i stort, ökade än mer. Vi ville förstå hur näthatet ser ut i Malmö. Nu när vi vet mer om det, vill vi ta ett samlat grepp mot hatet och för en trygg och säker digital stad. Analysen, som ligger till grund för denna rapport och detta pilotprojekt, är utarbetad med hjälp av en algoritm som identifierar hat som uttrycks på svenska. Framöver hoppas vi kunna lära algoritmen andra språk. Även om bilden som växer fram inte är en total sanning så har vi gått från att tro att vi kanske har ett problem med hat och hot online, till att faktiskt veta att vi har det. Att veta blir ett imperativ till handling. Det går inte längre att stillasittande titta på.

Längs vägen har vi fått frågan om vad kommunen har "på nätet" att göra, om "det verkligen är kommunens uppdrag att arbeta online?". Egentligen kanske frågan borde vara "hur kan det inte vara ett kommunalt uppdrag att vara där medborgaren är?" Men det kräver en hel del av en lokal aktör för att skapa sig en exakt eller ens ungefärlig bild av hur hat, extremism och rasism färdas online i en stad.

Vi vill med denna publikation visa resultat och lärdomar av de analyser vi har gjort. Vi vill också peka på möjliga vägar framåt för kommun, polis och civilsamhälle för att gemensamt skapa tryggare och säkrare digitala kommuner. Vi vill inspirera andra lokala aktörer att tillsammans med oss bryta ny mark och verka för att skapa trygghet på våra digitala gator och torg – för det är precis vad öppna grupper och forum på nätet kan ses som. Stanna upp en stund och fundera på vad du just läste. När du ser likheterna mellan digitala och fysiska platser där människor möts, går förbi varandra, växlar några ord eller tjuvlyssnar på vad någon annan säger eller bara stannar till för att se på något, så har du börjat bygga en egen digital medvetenhet.

Per-Erik Ebbeståhl

Direktör
Avdelningen för hållbarhet och trygghet
Stadskontoret, Malmö stad

Jeppe Albers

Direktör
Nordic Safe Cities

Vilka är vi?

Nordic Safe Cities är ett nätverk av medlemsstäder i Sverige, Danmark, Norge, Finland och Island, som tillsammans bygger motståndskraftiga lokalsamhällen och hjälper städer att skydda medborgarna mot polarisering, hat och extremism.

Malmö stad

Malmö är Sveriges tredje största stad och den snabbast växande storstaden i landet. Befolkningen är ung, knappt hälften av Malmöborna är under 35 år. Tillsammans har Malmöborna bakgrund i 183 olika länder. Malmö ska vara en trygg och säker stad för alla. Malmö stad arbetar långsiktigt med olika förebyggande insatser tillsammans med andra aktörer för att åstadkomma detta. Stadens ambition är att det arbetet ska vara kunskapsbaserat och systematiskt.

cve

Center mot våldsbejakande extremism (CVE) utvecklar det kunskapsbaserade och sektorsövergripande arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism på nationell, regional och lokal nivå. Detta bland annat genom att ge behovsanpassat stöd till lokala aktörer, vara ett kunskapsnav och bidra till att skapa en högre grad av effektivitet och samordning i de förebyggande insatserna. CVE är placerat inom Brottsförebyggande rådet (Brå) och har varit medfinansierad och dialogpart i projektet.

Common Consultancy är ett team av strategirådgivare specialiserade på digitala och sociala medier, med en tro på att digitala informationsflöden förändrar vilka vi är och vad vi gör. Att förstå *hur* är nyckeln till framgång menar företaget, som vill hjälpa sina kunder att trivas i den digitala verkligheten.

Analyse & Tal

Analysbyrån Analyse & Tal är specialiserade på att räkna på det som är svårt. De analyserar komplexa frågor som till exempel frivillighet, digitala gemenskaper, sociala insatser och påverkan och spridning av misinformation i sociala medier. De finner mönster och mening i komplexiteten, som förmedlas genom grundlig och genomarbetad analys.

2. Bakgrund

Hatets påverkan på det demokratiska samtalet

Yttrandefriheten är fundamental för en fungerande demokrati och den är också ett levande demokratiskt samtal där olika åsikter får höras och mötas. Utvecklingen i omvärlden är en tydlig signal om behovet av att stärka demokratins motståndskraft i Sverige. I regeringens strategi för att främja, förankra och försvara demokratin beskrivs hur desinformation, propaganda och näthat riskerar att ha en negativ inverkan på det demokratiska samtalet. Debattklimatet har blivit hårdare och det finns människor som undviker att delta i det demokratiska samtalet på grund av rädsla för hot och hat. Röster tystnar och det hotar grunden i vår demokrati.

Enligt en rapport från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor¹ har sju procent av den svenska befolkningen utsatts för näthat det senaste året. En majoritet tycker att samtalstonen i sociala medier är för hård och 8 av 10 uppger att de undviker att ta ställning i samhällsfrågor på grund av näthat. 65 procent av de mellan 27 och 70 år och 42 procent av de mellan 16 och 25 uppger att näthat är ett ganska stort eller mycket stort hot mot demokratin. Både unga och äldre i befolkningen uppger att näthat i samhället oftast handlar om etnicitet eller diskriminering, eller om immigration, invandring eller integration.²

Utmaningar, arbete och uppdrag i Malmö och Sverige

I Malmö arbetas det brett med att förebygga och hantera hat, på olika sätt. Det kan handla om att arbeta för det som är samhällsligt skyddsvärt; demokratin och de mänskliga rättigheterna, men också mot sådant som är samhällsligt oönskat; hat, hot, rasism och extremism. Vår analys av hat på två sociala medieplattformar, är en av många källor som tillsammans ger oss en bättre helhetsbild av våra utmaningar.

Rapporter om hatbrott

Malmö stad presenterade under 2020 och 2021 två rapporter på temat hatbrott i Malmö. Den ena lyfter fram unga Malmöbornas upplevelser av hat och hatbrott, där ungdomarna som representerar de grupper som enligt Brå är mest utsatta fick dela med sig av sina vardagsupplevelser: judar, muslimer, kristna, afrosvenskar och hbtq+-personer.³ Den andra handlar om personer som i sina yrkesroller riskerar att utsättas för fördomar, kränkningar och hatbrott på grund av hudfärg, etnicitet, trosbekännelse eller sexuell identifiering.⁴

Långsiktigt grepp mot antisemitism och rasism

Malmö stad har också tagit ett långsiktigt grepp om att förebygga och motverka antisemitism där två forskningsbaserade undersökningar ingår; en om antisemitism i Malmös skolor och en om antisemitism bland vuxna Malmöbor. Malmö stad har flera samordnare som jobbar med förebyggande och kunskapshöjande arbete kopplat till hatbrott och olika former av rasism. För att värna demokrati och mänskliga rättigheter tas det under 2022 ytterligare initiativ för att minska och motverka hatbrott och otrygghet.

1 <https://www.mucf.se/publikationer/ungas-upplevelser-av-nathat>
2 https://www.insightintelligence.se/wp-content/uploads/2021/08/NathatiSverige2021_Web_1-7A.pdf

3 <https://malmo.se/Aktuellt/Artiklar-Malmo-stad/2020-11-12-Hatbrott-varje-dag---ungas-roster-gors-horda.html>
4 <https://malmo.se/Aktuellt/Artiklar-Malmo-stad/2021-02-10-Rapport-foreslar-forbatttrat-kontrollsystem-for-att-utlasa-krankningar-och-hatbrott.html>

Regeringsuppdrag tillsammans med myndigheten för stöd till trossamfund

Malmö stad, polisen och myndigheten för stöd till trossamfund (SST) har under våren 2022 arbetat tillsammans med muslimska och sekulära civilsamhällesorganisationer, för att kartlägga problemen med anti-muslimsk rasism i Malmö. Analyserna i Malmö – trygg och säker digital stad, som visar att muslimer i Malmö står måltavla för mycket hat, är en källa till kunskap om hur det ser ut online.

Regeringsuppdraget syftar till att öka kunskapen om säkerhet för muslimska församlingar och föreningar samt om utsattheten för islamofobi och hatbrott på lokal, regional och nationell nivå. Arbetet ska genomföras på ett sådant sätt att relationerna mellan muslimska församlingar, kommuner, länsstyrelser och berörda myndigheter, stärks. Uppdraget är en del av den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (ur regeringsuppdraget).⁵

Malmö stad har i samråd med SST konstaterat att Malmö kan utgöra en viktig geografisk yta för att genomföra en pilotsatsning kopplat till regeringsuppdraget. Staden och SST har involverat de muslimska föreningarna och andra aktörer i utformningen av uppdraget på lokal nivå, för att säkerställa att det handlar om sådant föreningarna och församlingarna ser behov av. En probleminventering är genomförd och ett arbete med att formulera åtgärder pågår.

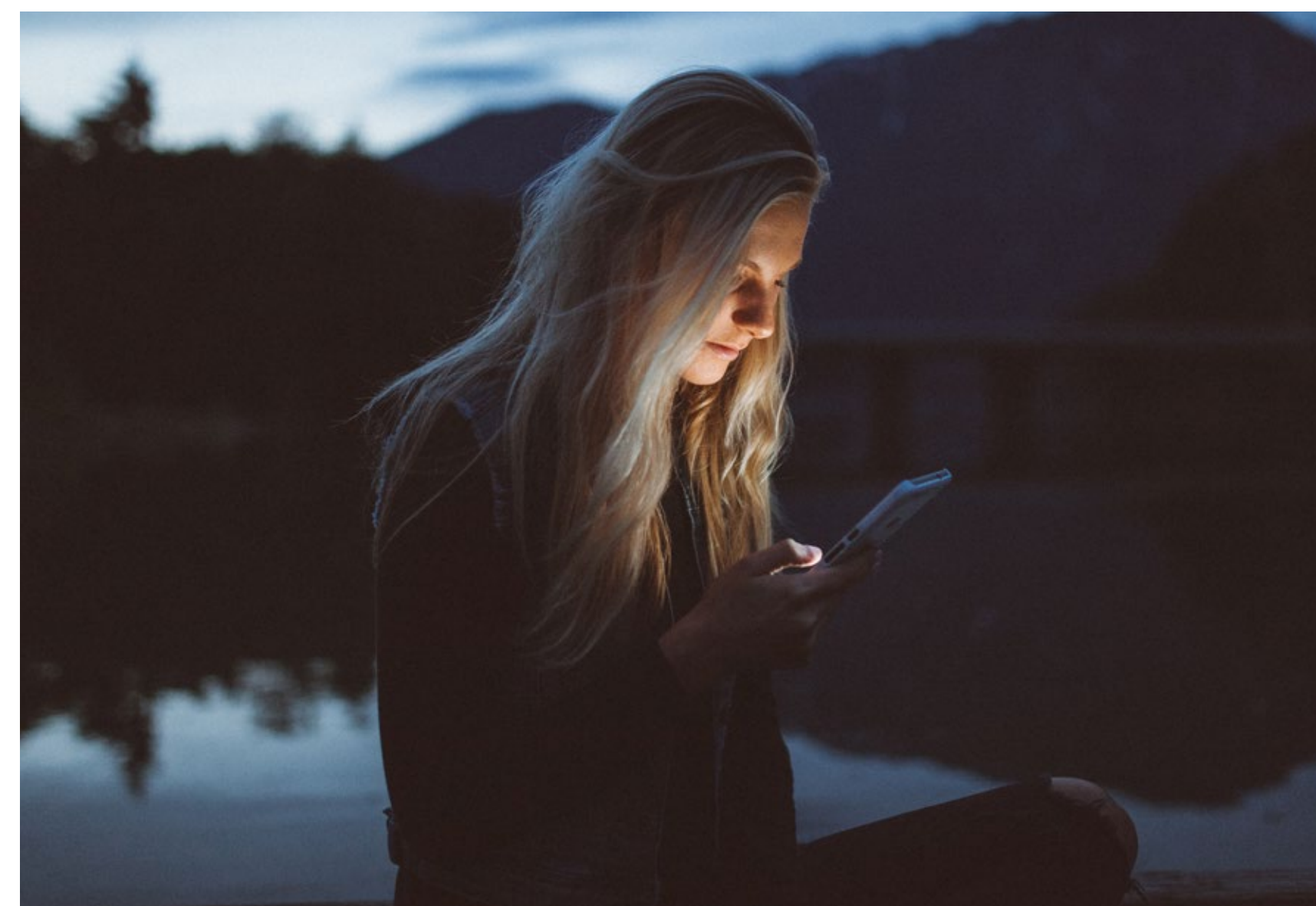
Hatbrott Arbete på nationell nivå

Den svenska regeringen anser att det finns behov av att förbättra skyddet mot rasism och har pekat ut detta område som prioriterat i Nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Regeringen har också gett Polismyndigheten i uppdrag att utveckla och förbättra arbetet för att bekämpa hatbrott och andra brott som hotar demokratin. I slutet av denna publikation har vi samlat en del länkar till rapporter och viktiga aktörer på området.

Introduktion till Malmö – Trygg och säker digital stad

Kan kommun, polis och civilsamhälle tillsammans bli bättre på att förstå och förebygga hat online, genom att kartlägga det? Det var den grundläggande frågan som parterna i pilotprojektet ställde sig inför det här arbetet.

Malmö stad blev medlem i nätverket Nordic Safe Cities (NSC) år 2020 och medlemskapet löpte på två år initialt. Ledningen för NSC och stadskontoret i Malmö stad resonerade om vad som skulle kunna uträttas tillsammans på den tiden. Preventiva insatser tar tid att se resultat av. Vi landade i att försöka hitta en metod för att förstå vår digitala stad. Tre månader senare bröt pandemin ut. Idag kan vi se att det var precis rätt tid att börja eftersom många av oss kom att spendera allt mer tid online under pandemin. Center mot våldsbejakande extremism bjöds med som dialogpartner i projektet då Malmö stad och NSC såg att det på sikt skulle kunna vara intressant för andra svenska och nordiska städer att ta del av arbetet och resultaten från Malmö – trygg och säker digital stad.

⁵ <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2021/10/uppdrag-till-myndigheten-for-stod-till-trossamfund-att-oka-kunskapen-om-sakerhet-for-moskeer-och-muslimska-forsamlingar/>

Under projektet hittade vi goda exempel på verktyg för hur man kan arbeta online. Det finns rapporter om näthat skrivna av tankesmedjor och centrala myndigheter. Det finns föreningar som driver projekt mot näthat. Det finns skolor som arbetar väldigt aktivt med källkritik och faktavärdering. Det finns digitala initiativ som arbetar för bättre nätmiljöer. Det finns kommuner vars förtroendevalda antagit riktlinjer för hur debatter ska föras on- och offline. Det finns länder vars poliser har trygghetsskapande nätpatruller. Det finns många kommuner, däribland Malmö, som har engagerade medarbetare som arbetar aktivt med att möta medborgare i sociala medier. Men när vi letade efter inspirationskällor som kartlagt det digitala livet på en avgränsad geografisk yta, som en stad, hittade vi ingen. Och det är just det vi har gjort i Malmö – skaffat oss en lägesbild för att kunna utveckla en trygg och säker digital stad.

Vi vet att digitala budskap och felaktigheter som syftar till att polarisera snabbt får spridning. Händelser i den fysiska miljön kan på samma sätt eskaleras online. Det kan få konsekvenser, såväl digitalt som i den fysiska miljön. Under påskhelgen 2022 genomlevde en rad svenska kommuner koranbränningar och våldsamma upplopp i den fysiska miljön, men hur många förstår de digitala kopplingarna, logikerna och mekanismerna bakom dessa uttryck? Några försiktiga lärdomar kan dras från Malmös erfarenheter, som förhoppningsvis kan gagna även andra. Det framstår som allt viktigare att systematiskt ta temperaturen på de digitala miljöerna; att dels kartlägga det hatiska men också att främja de positiva gemenskaperna. Då kan preventiva och hantelande insatser formis så att människor kan känna sig trygga på nätet. Livet online är en stor och viktig del av mångas liv och en plats för allt från samtal om popcorngräs till svåra diskussioner om utmaningar i samhället. Yttrandefriheten är fundamental för en fungerande demokrati och när samtal tystnar på grund av hat, och rädsla för hat, så hotas demokratin. Därför behöver vi förstå de digitala mekanismerna och arbeta för att främja deltagande i demokratiska samtal.

3. Metod

Om verktyget

Malmös digitala lägesbild är ett nytt underlag för att forma trygghets- och förebyggande insatser utifrån. Lägesbilden ger lokala aktörer förutsättningar att förstå hur hatet ser ut, vem det vänder sig mot, vad som triggat det och i vilka öppna forum det florerar. På så sätt kan Malmö mer kunskapsbaserat både stärka befintliga insatser och skapa nya för att motverka hat – online såväl som offline.

Det är viktigt att betona att resultaten bygger på ett antal överväganden (se nedan) och att inget verktyg ensamt kan förklara hela verkligheten. Malmö stad ser att pilotprojektets resultat ger en viktig pusselbit som tillsammans med andra kan ge bättre förutsättningar för att upptäcka och förstå hatets dynamik mellan on- och offline och därmed organisera det förebyggande arbetet.

Nordic Safe Cities engagerade techföretagen Analyse & Tal och Common Consultancy för att "bygga Malmö som digital stad" samt utveckla den språkalgorithm som lärt sig identifiera och klassificera hatyttringar via artificiell intelligens (AI). Vi kan tack vare detta se hur och när hatet "toppar", hur mycket hat det finns i den digitala staden och vem det riktas mot.

Under 2021 och 2022 har parterna bakom initiativet samlat en rad förebyggande aktörer i Malmö (olika verksamhetsgrenar inom kommun, polis och civilsamhälle) och presenterat tre analyser för dem. Mötena har inte enbart handlat om det digitala hatet, utan också om hur existerande förebyggande åtgärder kan förstärkas och hur nya initiativ kan sätts mot bakgrund av det som framkommer i analyserna.

Tekniken och metoden som utvecklats är "open source" och därmed tillgänglig för andra aktörer som vill använda och/eller utveckla den vidare i sina lokala kontexter. Andra nordiska städer har intresserat sig för Malmös pilotsatsning och arbetet går därmed in i en ny fas utanför Malmös gränser. Det drivs vidare av Nordic Safe Cities i samarbete med Common Consultancy och Analyse & Tal. Nya pilotsatsningar väntar bakom hörnet.

Utgångspunkter

Handlingar online kan vara lika allvarliga som offline. Det som uttrycks online kan leda till konsekvenser offline – och omvänt. Om livet online inte beaktas i det förebyggande trygghetsarbetet, så ser vi inte helheten. Yttrandefriheten är fundamental för en fungerande demokrati och likaså ett levande demokratiskt samtal där olika åsikter får höras och mötas. Samtidigt konstaterar flera rapporter att privatpersoner och civilsamhällesaktörer undviker att prata om vissa samhällsfrågor på grund av hot och hat. Röster tystnar och det hotar demokratin. Samtidigt saknades en bredare bild av hur näthatet ser ut i Malmö.

Analysen är ett komplement till andra analyser inom trygghetsområdet som Malmö stad och andra genomför, och gör inte anspråk på att förklara någonting utöver det som beskrivits i dessa metodologiska överväganden.

Alla metoder har styrkor och svagheter. Det är viktigt att förstå att val av plattformar, den digitala kartbilden och svenska språket, ger en bild av verkligheten. Andra överväganden hade säkert gett en annan bild av verkligheten. Det är därför viktigt att också använda andra kunskapskällor för att komma närmare den komplexa och verkliga verkligheten. Forskning, andra rapporter och praktiska erfarenheter är också viktiga för helhetsbilden.

Det är en pilotsatsning som nu går in i en ny fas för att undersöka nya arbetssätt för hur kommun, polis, civilsamhällesaktörer och andra kan arbeta tillsammans med en digital aspekt i det förebyggande trygghetsarbetet i en stad.

Metodologiska grunder

Analyserna i projektet bygger på följande metodologiska grunder:

- Den data som ligger till grund för projektet har hämtats mellan 1 januari 2019 till och med 28 februari 2022.
- Val av plattformar: Facebook och Flashback.
- Malmö på Facebook är geografiskt kodat, vilket innebär att de (ca 700) sidor och grupper som först identifierats genom olika sökningar och sedan analyserats med säkerhet kan knytas till Malmö "geografiskt". Detta underlag utgör Malmö som digital stad.
- Malmö på Flashback saknar geografisk kodning, vilket innebär de runt 400 trådar med "Malmö" i trådstarten som har identifierats och analyserats inte med säkerhet kan knytas till Malmö som stad, utan belyser snarare narrativet om Malmö.
- AI-verktyget är byggt på svenska språket.
- Analyserna bygger på öppna sidor och grupper eller trådar - eftersom ansatsen är preventiv och situationell och inte underrättelsebaserad. Dessa sidor och grupper ska ses som paralleller till fysiska gator och torg.
- Följsamhet till GDPR, vilket bland annat innebär att vi inte tittar på hatets avsändare (mer än innehållsmässigt).

Begreppen

Hat, hot, våldsbejakande extremism, rasism. Vi har valt att fokusera på hatet i pilotstudien – och använder det genomgående i denna publikation, även om andra begrepp kan nämnas när vi talar om andras arbete. Det går att se hat i relation till andra begrepp och företeelser: våldsbejakande extremism, hot, hatbrott och rasism och verktyget kan skilja på nivåer av hat och uppfatta skillnader mellan hat som är eller inte är, våldsbejakande. För att olika begrepp inte ska förvirra läsaren har vi valt att använda begreppet hat genomgående i publikationen, även om det kan finnas kopplingar (så kallade nexus) med eller förstadier till andra fenomen.

Den digitala staden

Facebook

Det "bredaste samtalet" i Malmö

74% av alla svenskar använder det

Omkring 700 sidor och grupper i Malmö

Flashback

Det mest öppet hatiska samtalet i och om Malmö

32% av alla svenskar använder forumet

+ 450 trådar, som handlar om Malmö

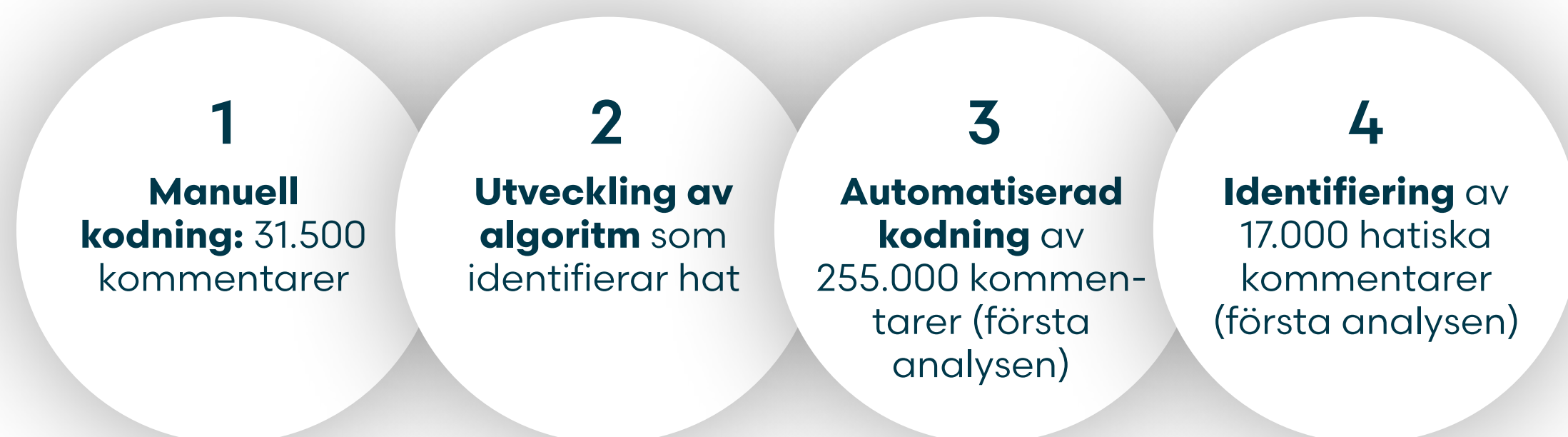
*

Internet har ingen 'fysisk geografi' och sociala medier är inte organiserade efter var människor bor. För att mäta nivån av hat i en stad utvecklades som ett första steg, en 'digital karta' av Malmö som fångade de diskussioner som sker, i men också om, staden Malmö. Valet föll, efter många och långa överläggningar i styrgruppen, på Facebook och diskussionsforumet Flashback. Facebook valdes för att det är det bredaste sociala mediet i Sverige. Nästan tre fjärdedelar av alla svenskar använder plattformen som därmed ger en bred bild av det offentliga samtalet. Flashback valdes för att få en bild av hur Malmö diskuteras "utifrån". Det är ett stort nationellt diskussionsforum där människor agerar anonymt, vilket gör att hatet lätt slår rot. Flashback har en tillåtande karaktär, yttrandefriheten hålls högt och det finns en hög tolerans för avvikande och ibland tabubelagda åsikter. Ungefär en tredjedel av alla svenskar använder sig av/diskuterar frågor på Flashback.

På Facebook identifierades cirka 700 Facebook-sidor med över 500 följare och publika grupper med över 2000 följare, som alla kunde kopplas till Malmö i egenskap av sitt namn. Exempel på sådana sidor/grupper var lokala myndigheter, utbildningsinstitutioner, stadsdelar, medier, spel- och kultursajter, politiker och politiska partier, civilsamhällesorganisationer, grannsamverkansgrupper etcetera. På Flashback identifierades lite över 450 trådar som handlade om Malmö, och där namnet fanns med i rubriken.

Valet av sidor, grupper och trådar från de två plattformarna är givetvis långt ifrån heltäckande och fångar inte fullt ut den digitala verksamhet som finns kopplat till Malmö. Exempelvis kan man inte se de samtal som sker i slutna Facebookgrupper, bara de som sker i öppna grupper. Man kan inte heller med full säkerhet säga att den digitala aktivitet som sker på de två plattformarna fysiskt sker i Malmö – särskilt inte de konversationer som försiggår på Flashback. Med det sagt utgör plattformarna ändå två bra måttstockar på den digitala staden Malmö, och tillsammans ger de en bra bild av den digitala aktivitet som med hög sannolikhet ändå kan kopplas till och om staden.

Algoritmen

Efter valet av plattformar utvecklade projektet en 'hatalgoritm', som kan känna igen och reagera på olika typer av hatretorik. Algoritmen bygger på maskininlärning och baseras på 31 500 kommentarer från Facebook och Flashback som kodats manuellt av en grupp personer

med svenska som första språk (annotörer). Vid kodning användes en svensk språkmodell, vilket betyder att algoritmen endast kan hitta det hat som uttrycks på svenska.

För analyserna och algoritmen har projektet utarbetat följande definitioner av hatretorik:

Kränkande tal

Användningen av förnedrande och förolämpande kommentarer som inte är baserade på etnicitet, trosuppfattning, hudfärg, nationellt ursprung, sexuell läggning, funktionsnedsättning, politisk hemvist eller kön.

Hatiskt tal

Användningen av förnedrande och förolämpande kommentarer baserade på etnicitet, trosuppfattning, hudfärg, nationellt ursprung, sexuell läggning, funktionsnedsättning, politisk hemvist eller individuell könsidentitet, grupper, företrädare för dessa grupper eller institutioner som representerar dem.

Våldsbejakande tal

Definieras som formuleringar som direkt eller indirekt uppmuntrar, upphöjer eller glorifierar våld.

Data

Data från de två plattformarna har hämtats både via Facebooks GRAPH API och genom scraping. På Facebook bygger data på anonymiserade inlägg, kommentarer och reaktioner. På Flashback bygger data på publicerade inlägg av anonyma användaridentiteter, i olika trådar om Malmö.

Tre olika analyser har i denna tidsperiod genomförts: i mars 2021, i augusti 2021 och i mars 2022. Utöver de tre analyserna genomfördes en fördjupad analys i maj 2021. Analyserna täcker tidsmässigt därmed inte påskhelgens upplopp i april 2022.

“Otvättade gym kläder, över parfymerade svettiga [minoritet]”

“World pride. Dagen då psyksjuka ska hyllas. Haha vilket jävla skämt. Lås in dom och släng bort nyckeln för allas bästa! [Minoritet] är inte som oss andra, dom behöver hjälp och terapi tills dom förstår att deras sjuka hjärna inte har med resten av världen att göra.”

4. Analytiska insikter

När uppstår hatet?

När uppstår hatet?

Analyserna visar att hatet är föränderligt och varierar över tid. De visar också att hatet som florerar online ofta är kopplat till incidenter som inträffar i den fysiska miljön. Allt som händer i den fysiska staden Malmö diskuteras även på nätet, och likväl som Malmöborna berättar om sin stad, sina skolor, restauranger och kulturliv diskuteras också våldsamma och kriminella handlingar. De två sista väcker starka känslor, och det är i dessa diskussioner som hatet särskilt uppenbarar sig. Projektet har analyserat hatet i den digitala staden mellan 2019 och 2022 och analyserna visar att de största fluktuationerna i hat är kopplat till de våldsamma händelserna som ägde rum 2019 och 2020. Framför allt blev hatet särskilt påtagligt vid medialt uppmärksammande mord och de våldsamma protester som ägde rum i Malmö i samband med en koranbränning.

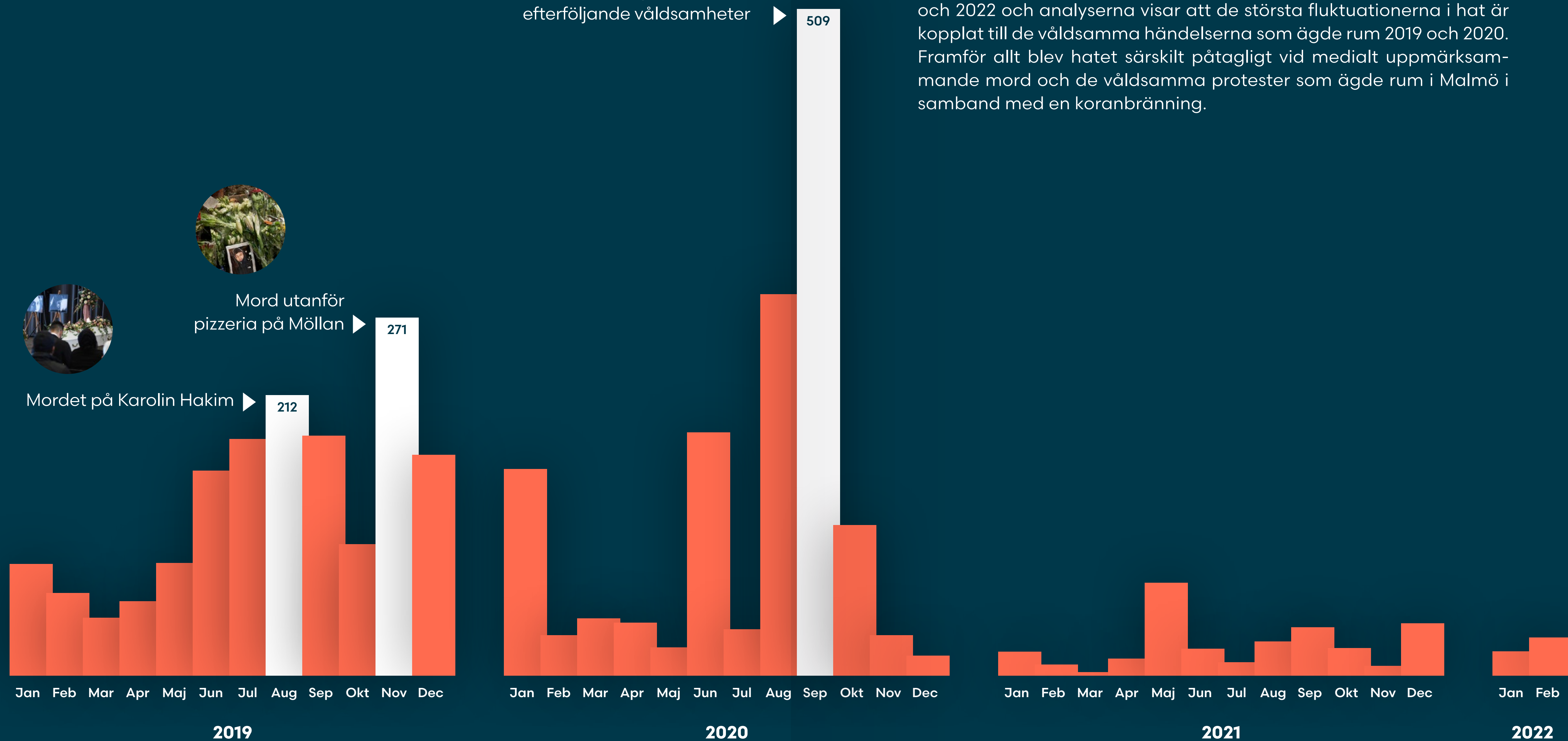
Koranbränning och efterföljande våldsamheter

Mord utanför pizzeria på Möllan

Mordet på Karolin Hakim

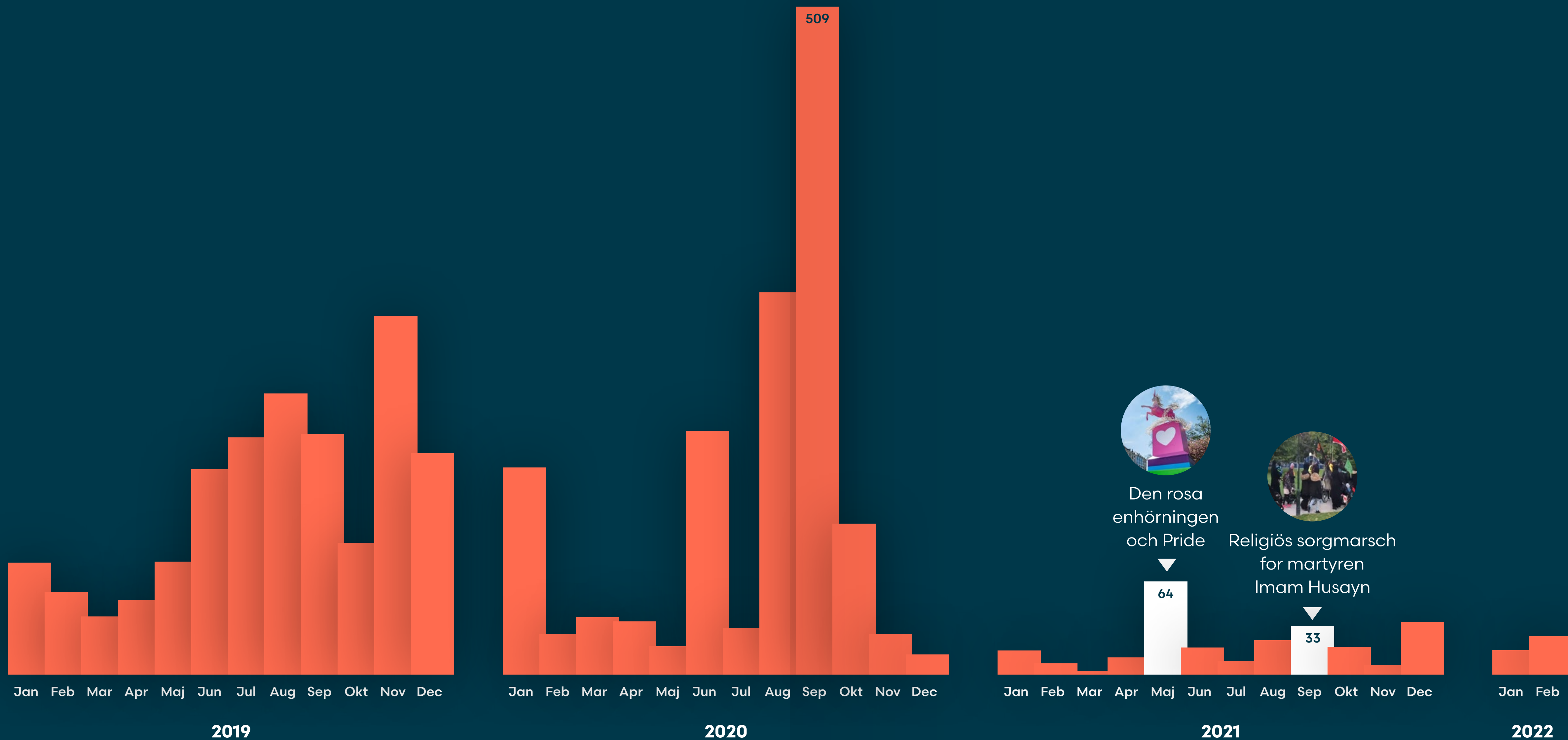

Antal kommentarer på Flashback som innehåller hatyttringar

När uppstår hatet?

Det är inte bara extrema våldshändelser såsom mord och sprängningar som triggar hat. Hatet ökar också när minoriteters rättigheter diskuteras på nätet, som i frågor om rasprofilering eller vid manifestationer i den fysiska miljön, som till exempel Black Lives Matter-demonstrationer och Malmö Pride. Likaså ger det upphov till ökat hat när minoriteter synliggör sin religion eller symboliska personer, såsom till exempel den religiösa sorgemarschen för martyren Imam Husayn.

Antal kommentarer på Flashback som innehåller hatyttringar

A man is sitting at a desk in a dimly lit room, looking at his phone. A laptop and a desk lamp are visible on the desk. The scene is set at night, with a window in the background showing a dark view of the city. The overall atmosphere is quiet and focused.

Var finns det mest hat?

Var finns det mest hat?

0.1%

Facebook

3.8%

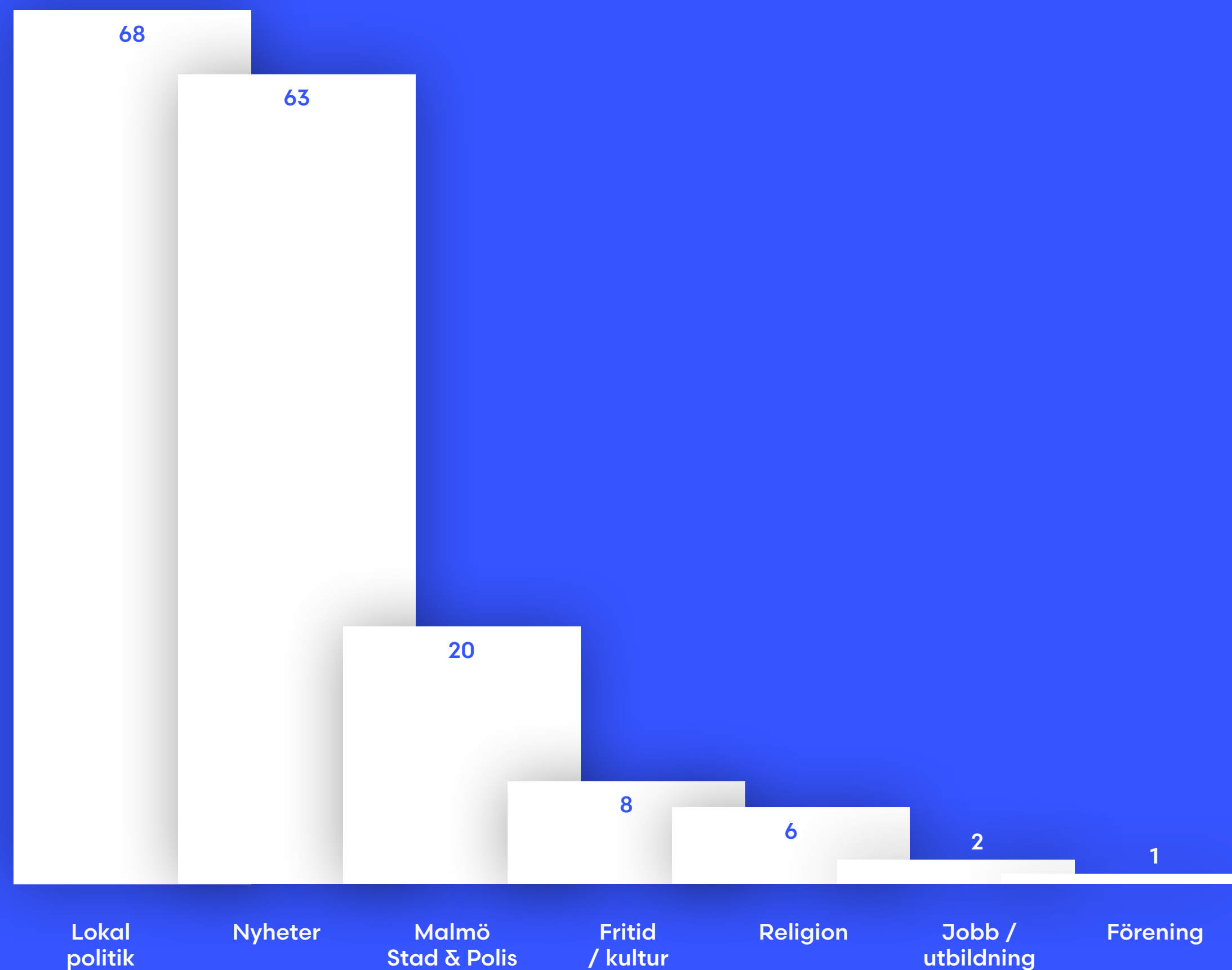
Flashback

Generellt sett är hatet betydligt högre på Flashback jämfört med Facebook. En förklaring kan vara att profilerna på Flashback är anonyma och att Meta har hårdare riktlinjer för vad som får uttryckas på plattformen. Likaså kan samtalstonen möjligtvis vara mildare när man uttrycker sig publikt i det lokala närområdet – att jämföra med ett nationellt samtal som försiggår i ett kommentarsspår på ett rikstäckande forum. Dessutom modereras det långt mer på Facebook (främst av sid- och gruppadministratörer) än på Flashback. Flashback är ett forum som lägger stor vikt vid yttrandefrihet, och trots att hets mot folkgrupp enligt mediets egna regler inte accepteras (och kan leda till permanent avstängning), indikerar mängden hat att modereringen antingen är ineffektiv eller lågt prioriterad.

På Facebook finns hatet inom politik- och nyhetssajter

På Facebook är andelen hat som sagt betydligt lägre och det går inte att koppla sidor till specifika ämnen, men av det hat som analysen identifierar återfinns majoriteten på nyhetssidor och politiska sidor. En del av hatet är relaterat till våldsepisoder och incidenter precis som på Flashback, och en del är relaterat till mer politiska diskussioner om till exempel integration och invandring.

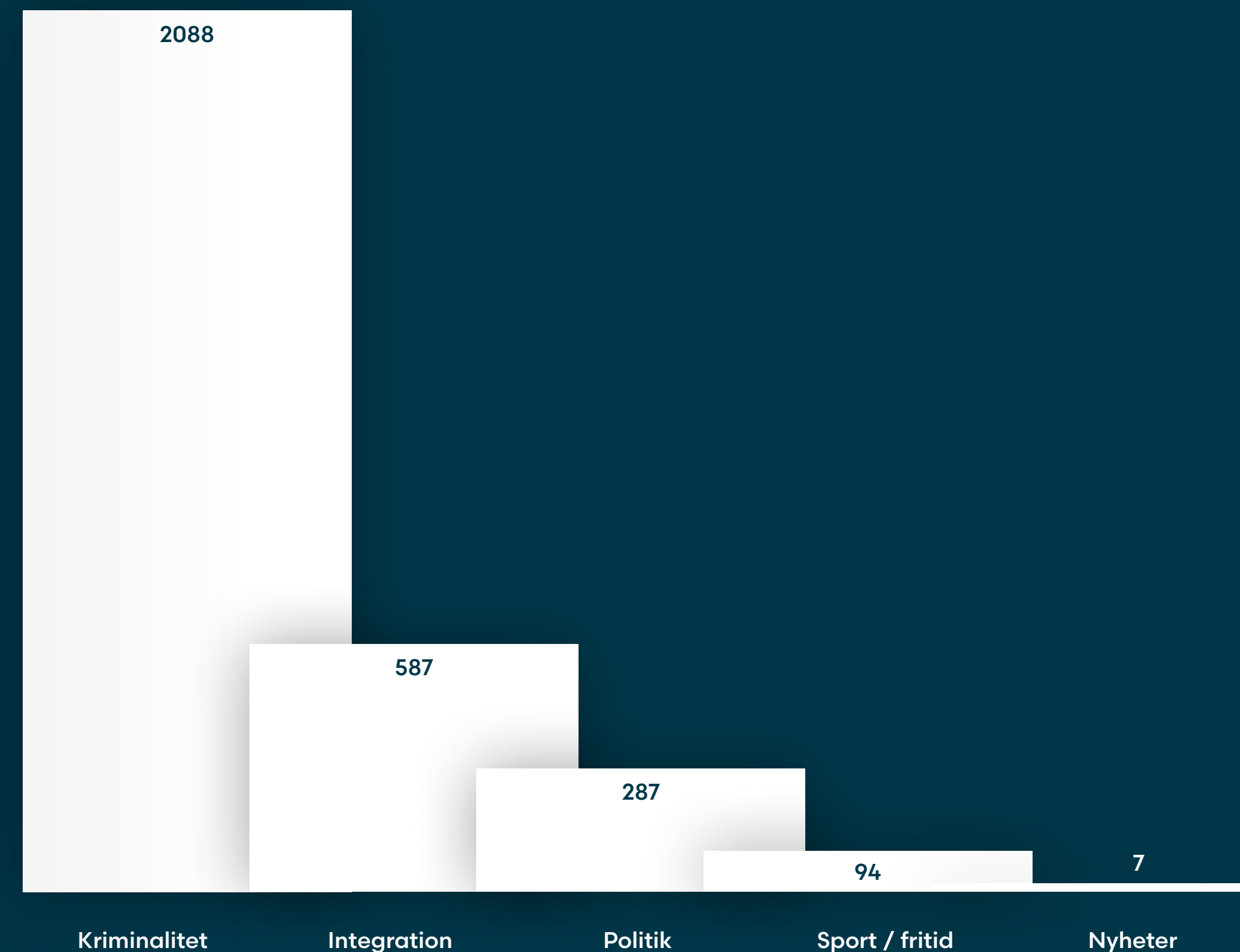
Antal kommentarer som innehåller hatyttringar under perioden januari 2019 - december 2020

På Flashback är det diskussioner om kriminalitet som ger mest hat

Flashback kategoriserar trådarna inom specifika ämnen och när dessa analyseras utifrån nivån av hat framträder en ganska tydlig bild. De mest hatiska trådarna kopplas ofta ihop med särskilda våldsepisoder som man menar begås av personer med etnoreligiös minoritetsbakgrund. I dessa fall blir hatet särskilt framträdande – majoriteten av det etnoreligiösa hatet är islamofobiskt/antimuslimskt.

Antal kommentarer som innehåller hatyttringar under perioden januari 2019 - december 2020

A photograph showing the backs of three women wearing hijabs, walking away from the camera on a paved path in a park. The woman on the left wears a dark olive-green coat and a black and white patterned hijab, carrying a large maroon backpack. The woman in the middle wears a maroon coat and a light pink hijab. The woman on the right wears a black quilted leather jacket and a blue hijab. The background consists of trees with yellow and green autumn leaves.

Vem vänder sig hatet emot?

Det islamofobiska hatet

De tre analyserna har alla visat samma och entydiga bild. Den stora majoriteten – mellan 75–97% – av allt hat grundar sig på etnicitet, religiositet eller etnoreligiositet. Det betyder att det mesta av hatet riktas mot personer med etnoreligiös minoritetsbakgrund. Det finns också en annan slutsats som är återkommande i alla de tre analyserna, nämligen att majoriteten av detta etnoreligiösa hat är islamofobiskt/antimuslimskt. Det finns mindre fluktuationer i de tre analyserna, men islamofobi/den antimuslimska rasismen utgör det absolut största andelen av det etnoreligiösa hatet andelen hat på båda plattformar. Islamofobin, eller den antimuslimska rasismen tar sig uttryck på flera olika sätt och riktar sig mot religion, etnicitet, nationalitet och kulturella särdrag.

Beskrivs som våldsam, dumma och med bristande moral.

Utmålas som att de har förstört Malmö och att i princip alla är kriminella.

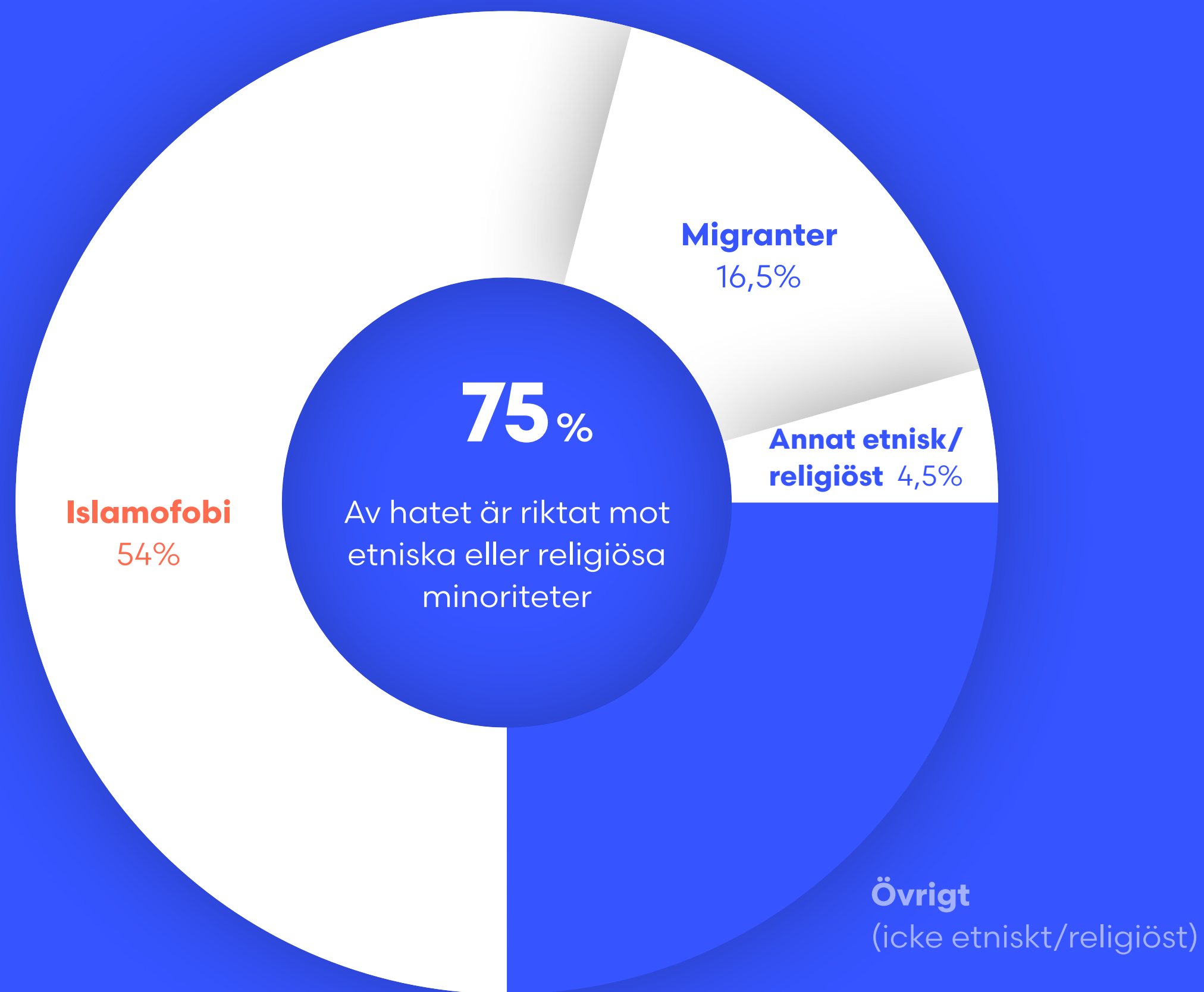
Beskrivs som "parasiter" i Sverige och att de inte bidrar till det gemensamma samhällsbygget.

”

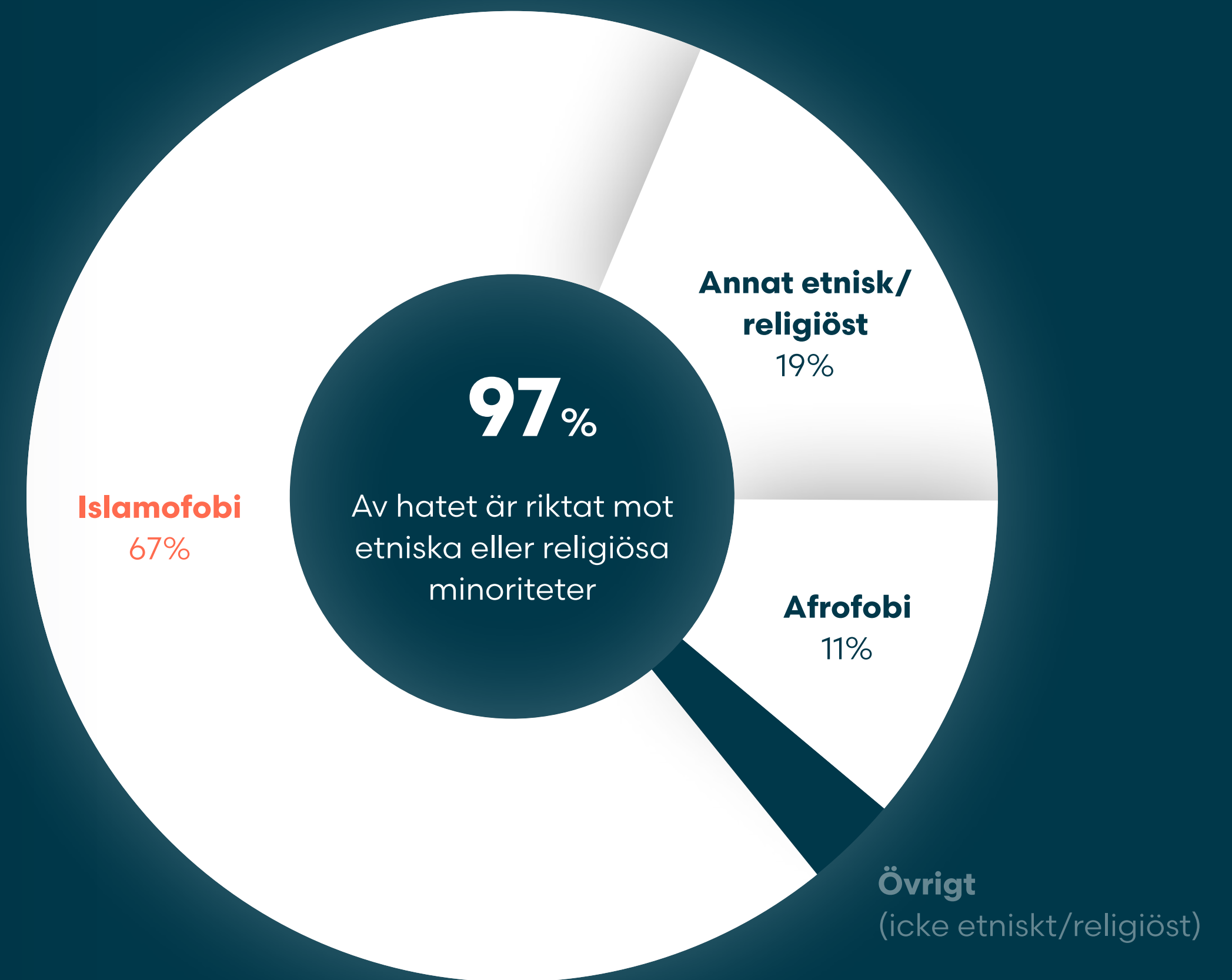
Vilka vidriga äckliga jävla kackerlackor. Så jävla fegt!! Parasiter som drar med sig sitt kulturella arv och utnyttjar vårt ädla rättsystem

Nästan allt hat är riktat mot etniska eller religiösa minoriteter

Den absoluta majoriteten av det etniska/religiösa hatet är islamofobiskt/antimuslimskt

Facebook

Flashback

Typer av hat i och mot Malmö

Islamofobin/den antimuslimska rasismen kan grovt delas in i tre kategorier. Den första är "hat som språk" eller "vardagsrasism". Det är hat som ofta döljs bakom en ironisk ton. Nästa kategori är "hat som narrativ", som känns igen genom en mer eller mindre sammanhängande "berättelse" om ett antal inbillade negativa egenskaper hos muslimer. Den tredje kategorin kan beskrivas som "hat som ideologi", där hatet kopplas till ideologiskt rasistiska berättelser och teorier som till exempel finns i högerextrema rörelser.

Hat som språk

” Är det inte mest [minoritet] som hänger på bibliotek nuförtiden?

Hat som narrativ

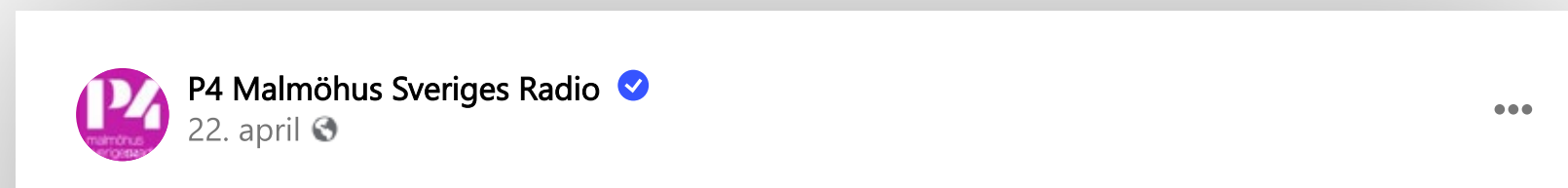
” [Minoritet] som blir rika och köper in sig i rika områden fortsätter med våldtäkter, rån, och mord. Dem blir korrupta, fuskar och manipulerat genom sina företag eller sina positioner.

Hat som ideologi

” Det är det som inbördeskriget kommer att handla om. Jag skiter i [minoritet] och [minoritet]. De är utlänningar och vet inte bättre för de har valnöts-hjärnor med psykopatiska personlighetsdrag.

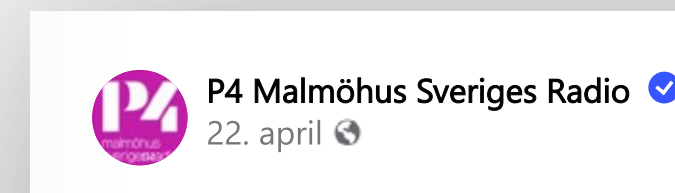
Ironi på Facebook befinner sig nära hatet

På Facebook uttrycks hat inte som ideologi så ofta utan mer i form av ironi, men balanserar på gränsen till kategorin "hat som narrativ". På Flashback uttrycks hat omvänt både som narrativ och ideologi, och är mycket mer öppet.

**VILKEN LUKT SKULLE
DU VILJA SLIPPA?**

"Otvättade gym kläder,
över parfymade svettiga
[minoritet]"

**Saltkråkan ska nyinspelas av SVT.
Vem tycker du ska spela Farbror
Melker?**

"Muhammed"

–

"Det måste väl vara
nån nysvensk?"

–

"Antagligen nån
kulturberikare som
pk maffian utsett"

Våldsbejakande tal

Analyserna hittar inte direkta våldsbejakande tal på Facebook, men däremot på Flashback. Cirka fyra procent av den totala andelen hat på plattformen kan beskrivas som våldsbejakande – och i de fall som vi analyserat är det uteslutande riktat mot muslimer. Detta framträder särskilt vid upplevelser av att "något hotar samhällets existens eller välbefinnande" eller vid en uttalad rädsla för att "Sverige är under attack och tas över av personer med muslimsk bakgrund."

Indirekta uppmaningar till våld

”

Nåväl hoppas någon av poliserna använder sitt tjänst vapen ikväll när de blir kravaller o prickar en [minoritet].

Nej in med brasilianska dödspatruller och lite härdade spetznas styrkor mot [minoritet]baaarnen

Hur många av era söner ska behöva rånas och miss-handlas innan ni får kuken ur handen? Det skulle räcka med en tjugo nya lasermän i Malmö för att få [minoritet) att inte våga ge sig ut på kvällarna.

Personlig avsikt att använda våld

”

Bra jobbat av polisen förövrigt. Jag hade dock inte varit lika snäll. Jag hade slagit [minoritet] gul och blå, det kan jag lova er.

Jag hade bankat upp honom och slagit ut varenda snedvriden tand på [minoritet]...

Kanske flyttar det lite [minoritet] med ut i mina kvarter, men man vill ju ha lite internationell mellanösternkänsla med pang-pang Tänkte lägga mig med ett snipergevär uppe hos mig och skjuta prick på lite odågor när jag får chansen!

Den antimuslimska/islamofobiska myten om samhällets förfall

Skildringen av att Sverige har förfallit och inte längre är en stolt nation av enbart etniska svenskar är också kopplad till den rasistiska konspirationsteorin om 'samhällets förfall' där man föreställer sig att människor med muslimsk bakgrund medvetet ska ägna sig åt att ersätta etniska svenskar (the replacement theory). Det är denna berättelse som verkar föda rädslan av att "vara under attack". Den är farlig eftersom den kan legitimera våldsyttningar, som alltså kan ses som rättfärdigande av våld på grund av ett upplevt behov av självförsvar.

- ▶ Föreställningen om att Sverige håller på att försvinna eller redan har gjort det på vissa platser i Malmö.
- ▶ Tillsammans med teorin om att kulturerna står i motsättning till varandra och aldrig kan existera fredligt sida vid sida.
- ▶ Återkommande narrativ om att kulturkrocken ofrånkomligt kommer att sluta i inbördeskrig.

”

Vad händer med våra döttrar om [minoritet] blir en majoritet i landet? Till slut blir det ett inbördeskrig. Att inte folk fattar detta.

Konspirationsberättelsen och antisemitismen

På grund av att Malmö var värdplats för Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism, som arrangeras av regeringen den 13 oktober 2021, undersöktes antisemitiskt hat särskilt, i den andra analysen.

Konspirationsberättelsen:

Det judiska folket anses styra samhället från toppen och utövar direkt och indirekt en väldigt stor makt.

Enligt konspirationen hotas judiskt liv av ett "rashomogent" Sverige. De förespråkar ett multikulturellt samhälle. Därför slutar konspirationsteorierna i en paradoxala slutsats, att det judiska folket själva har önskat "massinvandringen" från arabiska/muslimska länder.

Det finns en konspiration mellan politikerna, pressen och kulturlivet samt den judiska makten. Det är därför det talas så lite om antisemitism i de etniska minoritetsmiljöerna.

”

BLM är väl en tydlig proxy för [minoritet] maktutövning, men det är fortfarande USA och Europas majoritetsbefolkningar som är de de primära värdjuren för utsugning och förslavning finns.

Hat riktat mot islam och muslimer

Islamofobi/antimuslimsk rasism är den dominerande formen av hat på svenska i båda medieplattformarna, men det breddas när andra minoriteter misstänks för brott. Dessutom föder arrangemang som sätter fokus på minoriteters rättigheter, såsom tex Black Lives Matter, hat mot afrosvenskar.

54%

Facebook

67%

Flashback

Hat riktat mot HBTQIA+

Hat mot HBTQIA+-personer tar inte heller stor plats i den breda hatiska diskursen, utan dyker upp under särskilda tillfällen såsom Pridearrangemang. I dessa fall vänder sig hatet mot HBTQIA+-personers sexualitet, vilken beskrivs i sjukdomstermer men också tecken på ett samhälle i förfall. Det väcker också hat eftersom det enligt avsändarna visar att Malmö hellre stödjer HBTQIA-personer än heterosexuella män. Dessutom väcker även diskussioner om HBTQIA-individer också islamofobiskt/antimuslimskt hat, eftersom det finns en uppfattning om det bland majoriteten av muslimerna finns ett uttalat hat mot just denna grupp.

3%

0.4%

Hatet är kopplat till många känslor...

Analysen har tittat på vad som också uttrycks tillsammans med islamofobi/antimuslimsk rasism och har gjort det till ett nominellt värde, utan att döma eller bedöma det. I alla tre analyserna är det alltså tydligt att det under det etnoreligiösa, antimuslimska hatet finns en känsla av att ens egen säkerhet, identitet och kultur är hotad, vilket enligt hatets gärningsmän förstärks av att myndigheter, media och politiker i Sverige – såsom de uppfattar det – väljer sida till förmån för svenskar med etnoreligiös minoritetsbakgrund. Detta uppfattas som ett misslyckande av de som sprider mest hat.

Att känna sig otrygg i sin "egen" stad.

Upplevelse av förlust över en tydligt definierad nationell identitet

Att känna sig främmande i "sitt" grannskap.

Känslan av att inte bli tagen på allvar av media och politiker – att bli förd bakom ljuset.

Känsla av att bli bortglömd och förbisedd av myndigheter

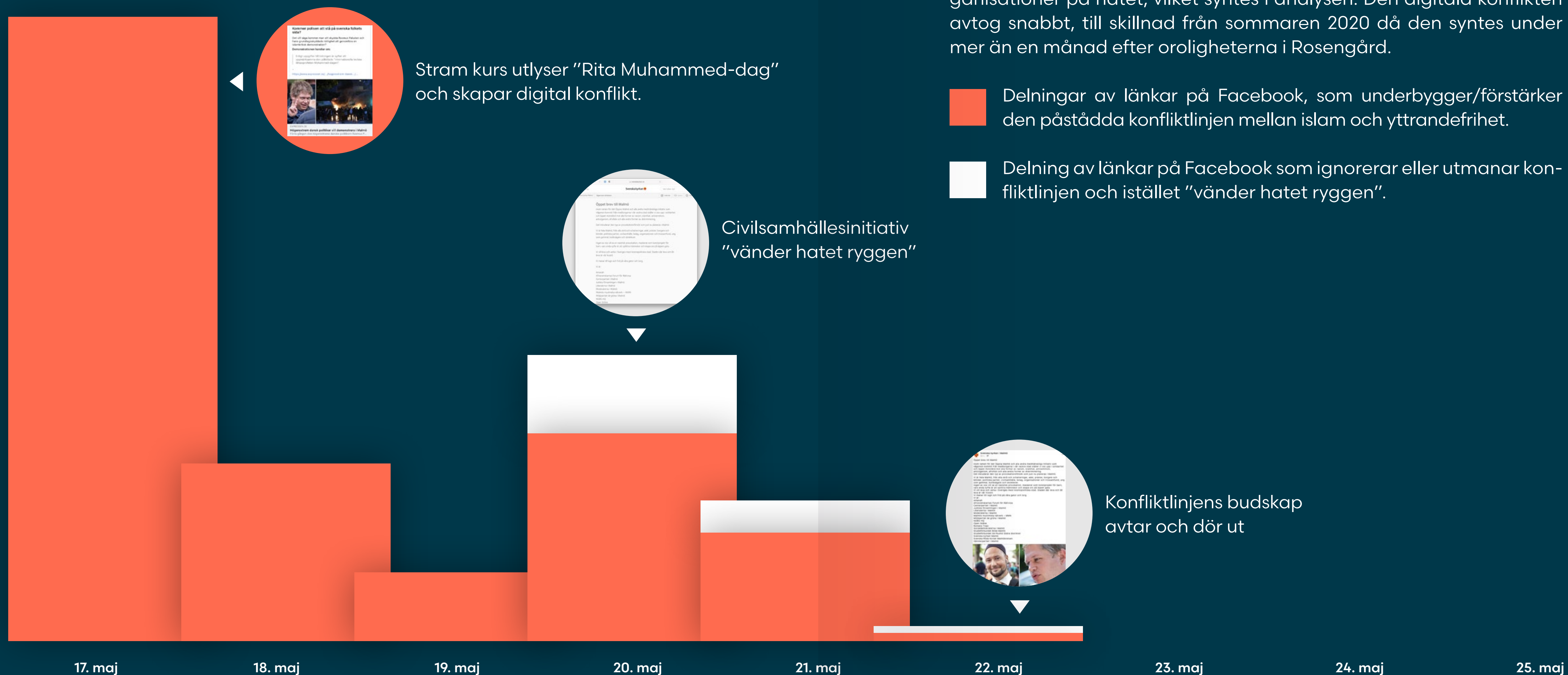
Uppfattning om att ens maskulinitet är hotad

När minskar hatet?

Civilsamhällets deltagande i debatten märktes

Antal delinger af links

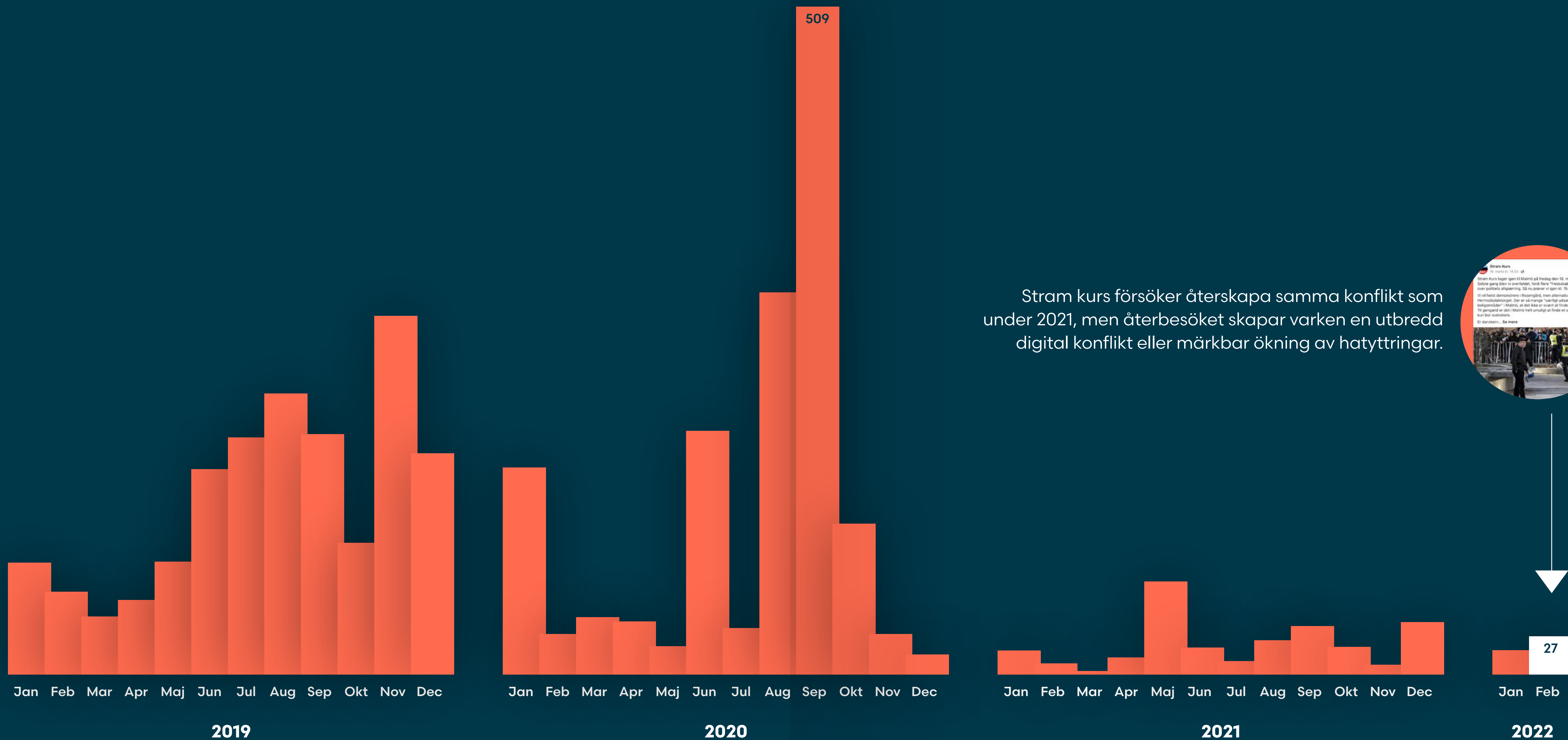
När den högerextrema politikern Rasmus Paludan i slutet av maj 2021 utlyste en 'rita Muhammed-dag' var oron att det, förutom att det skulle skapa oroligheter i staden, också skulle leda till ett ökat hat mot svenskar med muslimsk bakgrund. Under veckan som ledde fram till dagen hade hans parti Stram Kurs också lyckats skapa en (digital) konfliktlinje mellan å ena sidan partiet, som "förkämpar för yttrandefrihet", och å andra sidan en förmodad våldsamt reaktion från svenska muslimer. Den konfliktlinjen utmanades av aktörer i Malmö, både fysiskt och digitalt, när de tillsammans med civilsamhället slöt upp bakom budskapet "vi vänder ryggen åt hatet". Det budskapet spreds av civilsamhällesorganisationer på nätet, vilket syntes i analysen. Den digitala konflikten avtog snabbt, till skillnad från sommaren 2020 då den syntes under mer än en månad efter oroligheterna i Rosengård.

- Delningar av länkar på Facebook, som underbygger/förstärker den påstådda konfliktlinjen mellan islam och yttrandefrihet.
- Delning av länkar på Facebook som ignorerar eller utmanar konfliktlinjen och istället "vänder hatet ryggen".

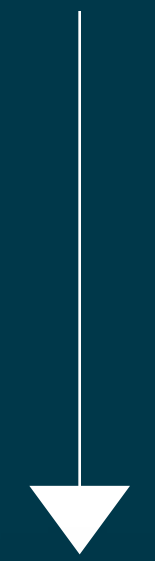
Återbesök i februari 2022 ökade inte det digitala hatet

När partiets ledare besökte Malmö igen i februari 2022 gav det inte heller upphov till ett ökat digitalt hat som gick att mäta.

Antal kommentarer på Flashback,
som innehåller hatyttringar

Stram kurs försöker återskapa samma konflikt som under 2021, men återbesöket skapar varken en utbredd digital konflikt eller märkbar ökning av hatyttringar.

27

Det är inte troligt att den positiva effekt som civilsamhället hade på nedtrappningen av de konfliktlinjer som den högerextrema politikerns parti försökt skapa, kan förklara den allmänna nedgången av mängden hat 2021 och 2022, jämfört med den stora mängden hat 2019 och 2020. Det är inte möjligt att dra några säkra slutsatser, men det finns flera möjliga förklaringar till minskningen av hat. Det har inte varit lika många våldsamma händelser under 2021 och fram till februari 2022 som det var under 2019 och 2020 och därför kan nivån av hat sjunkit. Det kan också vara så att delar av de miljöer som sprider mycket hat har övergått till andra plattformar där det går att uttrycka sitt hat ännu mer öppet och extremt. Pandemin kan också ha spelat roll här. Slutligen kan det vara så att debattkulturen har förändrats i diskussionerna på Flashback. Oavsett anledning verkar trenden dock tydlig; den hatnivå som uttrycks i trådar om Malmö på Flashback har sjunkit från en hög till en mer moderat nivå.

Några slutsatser

- Det digitala hatet är ofta kopplat till händelser i den fysiska staden och kan ibland förutses
- Hatet ökar när minoriteter och andra står upp för minoriteters rättigheter – och hatet riktas då mot just den minoriteten
- Det finns mest hat mot personer med upplevd MENA/muslimsk bakgrund – islamofobi/antimuslimskt rasistiskt – men även den judiska minoriteten (i form av antisemitiska föreställningar), afrosvenskar och HBTQIA+ personer faller offer för hat när fokus ligger på dem
- Hatkommentarernas innehåll tyder på att avsändaren känner att den svenska identiteten/nationen/maskuliniteten är hotad, att staden känns otrygg och främmande och att myndigheter inte tar den uppfattade hotbilden på allvar. Men "bilden" spretar
- Nyanserade röster kan göra skillnad men tar inte så mycket plats

5. Vägen framåt

Mot en tryggare och säkrare digital stad

Vad vi gör

Det görs mycket för att förebygga och motverka hat och extremism i Malmö, men för att bättre förstå och motverka hat på nätet måste vi stärka vårt digitala förhållningssätt och förebyggande arbete. Därför formulerar vi tre vägar framåt med målet att stärka den digitala närvaron och det förebyggande arbetet, över sektorsgränser och tillsammans: kommunen, polisen, civilsamhället och de förtroendevalda.

Malmö stads huvudkonton i sociala medier utgör plattformar för dialog mellan personer med olika åsikter, men är också platser där medborgare ventilerar sin frustration, sitt hat och sina fördomar. Det vi i flera år kunnat följa där, är det vi nu ser i ett större perspektiv i dessa nya analyser. Med avstamp i regeringsformen (1 kap, 2 §), har vi sedan ett antal år tillbaka arbetat aktivt demokratifrämjande i sociala medier. I praktiken innebär det att vi förklarar och främjar de demokratiska värdena i vår grundlag, i dialogen med våra medborgare. Vi bemöter alla kommentarer som innehåller faktafel, rykten, myter och desinformation. I dialogen tar vi aktivt ställning för demokratiska värden och bemöter också de inlägg som vi bedömer ligger i gråzonen och kan uppfattas som diskriminerande, utan att bryta mot våra kommentarsregler. För att stärka medarbetarnas förmåga att utföra detta arbete har vi utvecklat en simulator för sociala medier, där de i en trygg miljö får träna på att svara och hantera dialog i sociala medier vid olika scenarion. Den kunskap som finns hos de medarbetare som arbetar med sociala medier behöver finnas med i det fortsatta arbetet.

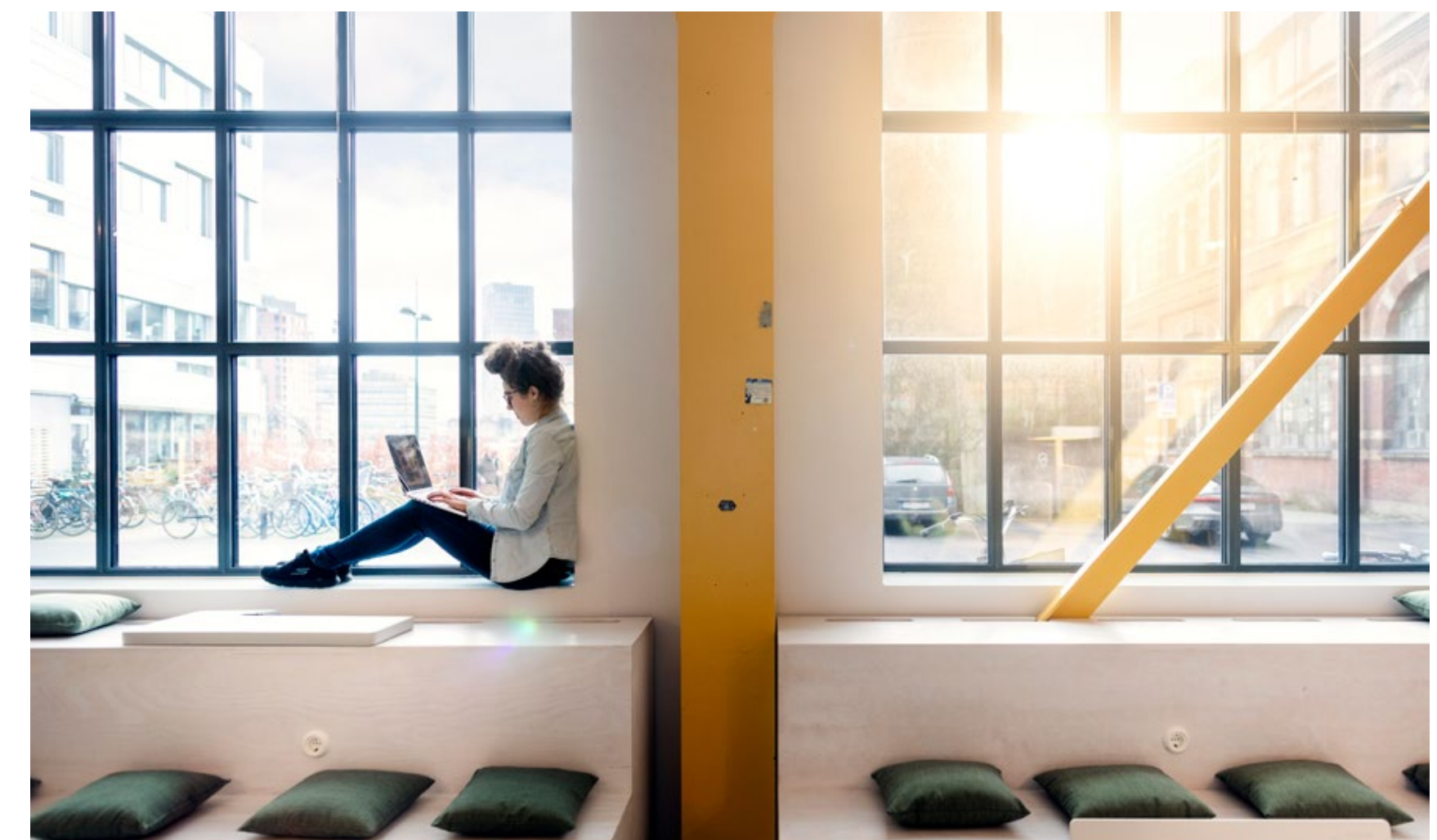
Vad vi behöver göra

Vi inledde det här arbetet med ambitionen att förstå vårt digitala landskap bättre och tillsammans har vi kommit en bit på väg i den förståelsen. Vi har påbörjat ett arbete med en handlingsplan i tre delar; Malmö stad och polisen i en del, civilsamhället i en del och våra förtro-

endevalda i en del. Vi ser att de kommande åren kommer samordning från stadskontoret att behövas – men kraften att verkligen förändra och förbättra det digitala landskapet finns närmast Malmöborna. Den finns bland våra medarbetare i staden, kollegorna inom polisen, föreningarna, samfunden och hos de förtroendevalda.

Det ska finnas utrymme för yttrandefrihetens mångfald, oenighet och olika åsikter, men hatet måste vi gemensamt vända ryggen åt. Hat ska inte mötas med mer hat. Detta arbete sträcker sig självfallet långt ut-
anför de analyser vi nu ser resultatet av. Orsakerna till hatet ska förstås och vi ska säkerställa att alla goda krafter har redskap för att bidra till en trygg och säker digital stad. Perspektivet ska vara systemiskt på så sätt att det vi gör å ena sidan inte påverkar någon annan negativt, å den andra. Sårbarheter ska inte ställas mot andra sårbarheter, det skapar inte trygghet. Om en grupp i samhället är utsatt för hat, är hela samhället utsatt för hat.

För att motverka hat, behöver vi bygga på det vi redan har, tillsammans med dem som redan utför det förebyggande arbetet i staden. I stället för att skapa nytt och felaktigt signalera att det här är en ny utmaning anser vi att det är en trygghetsutmaning precis som många andra, som vi har verktyg för att hantera. Det är inte ett nytt problem utan en annan dimension och en annan plats. Preventiv kunskap finns på många ställen i staden, inom polisen och i civilsamhället. De roller vi har på våra fysiska gator och torg och i samverkan ska vi ha även digitalt.

Tänk om?!

Målsättningar till 2025

- Tänk om alla stadens och polisens medarbetare har en grundläggande förståelse för det hat, hot och motsättningar som byggs upp och florerar online.
- Tänk om staden, polisen, civilsamhället och de förtroendevalda inte gör skillnad på fysiska och digitala gator och torg.
- Tänk om stadens och polisens medarbetare använder någon timme i veckan på att förstå sig på sociala medier utanför sina egna flöden.
- Tänk om det digitala trygghetsteamet har testat olika metoder och utvecklat en långsiktig arbetsmodell för digital prevention i Malmö.
- Tänk om vi i Malmö samverkar kring vilken aktör som kan intervensera vid onlinehändelser, utifrån de roller vi har vid offlinehändelser.
- Tänk om Malmö är Sveriges tryggaste och säkraste digitala stad.

Tre digitala vägar framåt

Under de kommande åren kommer stadskontoret i Malmö stad samordna och stödja utvecklingen inom tre områden för att få stadens digitala gator och torg att bli en lika naturlig del i trygghetsarbetet som de fysiska redan är. Stadskontoret har ett kommunfullmäktigeuppdrag att leda (och utveckla) stadens övergripande trygghetsarbete och samverkar därför redan med en rad berörda förvaltningar och aktörer inom andra samhällssektorer. Malmö stad och polisen har reglerat sin samverkan inom ramen för en samverkansöverenskommelse – och inom ramen för den ska kommunens och polisens insatser och åtaganden inom denna pilotsatsning även rymmas.

Malmö stad har också befintliga samverkansformer med civilsamhällsaktörer, där arbetet med pilotsatsningen behöver landa.

Och när det gäller arbetet i förhållande till de förtroendevalda i staden pågår samtal med närmast berörda kommunalråd.

En del förberedande arbete har redan genomförts medan annat kvarstår. De tre delarna i handlingsplanen beskrivs nedan utifrån vad som gjorts och vad som planeras.

1. Malmö stad och polisen. Ett digitalt trygghetsteam

Med ambition om att förebygga, motverka och hantera polarisering i den digitala debatten, såväl långsiktigt som i krissituationer.

2. Civilsamhället: Ett digitalt interventionsnätverk

Med ambition om att stärka den digitala rösten bland stadens civilsamhällsorganisationer så att de kan bidra till att skapa trygghet online, bidra till ett mer nyanserat debattklimat och trygg lokal demokrati på nätet.

3. De förtroendevalda/politikerna: En trygg lokal demokrati on- och offline

Med ambition om att stärka den handlingskraften för en trygg och säker lokal demokrati och ett icke-polariserande och inkluderande debattklimat.

1. Malmö stad och polisen

Ett digitalt trygghetsteam

Representanter från Malmö stad och polisen har påbörjat arbetet med att bygga upp ett digitalt trygghetsteam. Vi har kommit fram till att det fortsatta arbetet med Malmö - trygg och säker digital stad, inledningsvis kopplas till den befintliga samverkan inom ramen för SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid). Avsikten är att identifiera konkreta förslag på hur vi kan förebygga hat online samt identifiera vilka resurser som krävs för att bli ännu bättre. Vi gör det inte för att vi tror att de unga hatar eller hatas mer än vuxna (en del undersökningar av hatet online tyder snarare på att det är vuxna som hatar), däremot behöver vi lära av de unga. De gör inte uppdelningen mellan on- och offline på samma sätt som äldre, och det är i den riktningen vi också skall röra oss. Det betyder också att arbetet för en trygg och säker digital stad inte enbart behöver äga rum på de plattformar som analysen kartlagt.

Rollfördelningen är central för trygghetsteamets arbete: polisen utreder och förebygger brott; staden stöttar utsatta individer men arbetar också bredare med att rätta faktafel och kommunicera demokrati- och trygghetsfrämjande. Syftet med teamet är att förebygga hat online och bidra till att skapa en trygg och säker digital stad genom att höja det digitala förhållningssättet hos lokala aktörer som polis, kommun och civilsamhället. Teamet skall således också fokusera på att medarbetare i Malmö stad som arbetar förebyggande kontinuerligt stärker sin kunskap om hat online. I detta arbete ingår också att veta var de digitala riskerna finns och vilka narrativ man skall vara särskilt uppmärksam på i dialogen med malmöborna.

Fokusområde

1. Skapa och dela kunskap

- Kunskapshöjning genom existerande verktyg inom sociala medier och analyser (såsom Malmö-algoritmen, Talkwalker, Näthatsgranskaren, kunskaper från kommunikationsavdelningen och andra aktörer, tex #jagärhär, Khalifa-Ihler institutet, Nordic Safe Cities och Strong Cities Network).

2. Bredda kunskapen i organisationer och träna fram ett digitalt förhållningssätt

- Höj kunskapen hos relevanta aktörer i organisationerna så att medarbetarna själva utvecklar ett digitalt förhållningssätt och därmed använder kunskapen om digital otrygghet/utsatthet i sitt existerande förebyggande arbete.
- Dela kunskapen om digitala (risk)beteenden brett i organisationen (till många olika yrkesgrupper).
- Se till så att all relevant kunskap från sociala medier används under akuta beredskapssituationer i staden och att berörda aktörer har tillgång till ett gediget kunskapsunderlag som kan stödja arbetet för trygghet och säkerhet.

3. Skapa digital intervention

- Stärk Malmö stads egen förmåga att moderera på sina plattformar.
- Formulera och utveckla polisens roll på nätet.
- Träna och stärk civilsamhällets förmåga att moderera på nätet.
- Inspirera medborgare att engagera sig för en bättre och tryggare samtalston på digitala forum.
- Inspirera andra organisationer och företag till att själva skapa intervention på egna sidor för en tryggare och säkrare digital stad.

2. Civilsamhället

Ett digitalt interventionsnätverk

Malmö stad har påbörjat arbetet med att initiera ett digitalt interventionsnätverk tillsammans med civilsamhällesaktörer. Genom ett aktivt deltagande från civilsamhället kan utbredningen av digitala insatser stärkas. Civilsamhällesaktörer har kontakt med en stor del av Malmöborna och kan nå, förstå och mobilisera dem i arbetet. Analyserna har visat att deras mobilisering syns och kan göra skillnad. Nätverket kan därmed bidra till att stärka civilsamhällets förståelse för den roll som de kan spela för en tryggare och säkrare digital stad. Precis som staden och polisen, behöver även civilsamhällesaktörer en kunskapshöjning av existerande verktyg inom sociala medier.

Malmö stad för samtal med representanter för paraplyorganisationer som samordnar civilsamhällesorganisationer i Malmö och som har stora kontaktnät med såväl små som stora föreningar och samfund. Tanken är att genomföra utbildningen ytterligare en gång och att därmed "train-the trainers", det vill säga att samma aktörer som genomgår utbildningen i nästa steg utbildar ett större antal föreningar under paraplyorganisationerna. Dessa tar sedan över, och utvecklar utbildningskonceptet och utbildar fler (och åter fler). Stadskontoret kommer att vara länk mellan civilsamhällesaktörernas utvecklingsarbete och det som utvecklas inom ramen för polisen och kommunen enligt ovan (SSPF).

I november 2021 genomfördes en digital pilotutbildning med representanter för civilsamhället. Utifrån pilotutbildningen formulerades Malmös digitala handlingsprinciper, understöttat av projektteamet och Khalifa Ihler institutet.

Malmös digitala handlingsprinciper

Organisationerna tränas utifrån Malmös digitala handlingsprinciper i syfte att skapa trygghet för föreningar att agera digitalt och därmed bidra till ett mer nyanserat debattklimat. Nätverket ska bygga vidare på det framgångsrika främjande och förebyggande arbete som redan görs i civilsamhället och säkerställa att detta arbete även har en relevant digital vinkel.

Varför gör vi det?

- Vi vill ha respektfulla demokratiska samtal som alla kan känna sig trygga att delta i.
- Ingen ska utsättas för hat på nätet.
- Det finns behov av att berätta om Malmö på ett mer nyanserat sätt.

Hur kan civilsamhället bidra?

- Synliggöra problemen, prata om dem och hur de kan bemötas.
- Berätta alternativa, personliga och nyanserade historier om Malmö och stötta andra som gör detsamma.
- Inte acceptera av andra påstådda konfliktlinjer utan framför möjligheten till alternativ.

Så här kan civilsamhället göra det

- Skriv bara sådant som skulle kunna sägas direkt till en person om ni fysiskt stod framför varandra.
- Dokumentera och informera.
- Samagera: agera inte utan eftertanke eller för snabbt.

När vi talar emot hat

- Skriv bara på ett sätt som också skulle kunna sägas ansikte mot ansikte.
- Var lugn och tala snällt.
- Fördöm inte avsändaren, men kommentera den hatfyllda tonen och vad den gör med dem som läser den: "Alla har samma rätt att behandlas respektfull" vs. "Ni har inte förstått hur man pratar med varandra"
- Bjud in andra till konversationen genom att använda hashtags eller tagga andra organisationer från Malmö eller Sverige

3. Förtroendevalda/politiker

En trygg lokalpolitik, som bygger på ett icke-polariserande och inkluderande debattklimat on- och offline

En av analysernas slutsatser är att en del hat och hot pågår på partiernas/politikers egna Facebooksidor och som en del av debatten mellan politiker och/eller andra människor i eller utanför staden. Detta är ett fenomen som även sträcker sig långt utanför Malmö, studier (se nedan för länkar) visar hur det offentliga samtalet har blivit mer hatiskt, ibland extremt, och hur politiker är särskilt utsatta för just hat, hot och trakasserier.

Politiker spelar en viktig roll för att påverka det offentliga samtalet genom att främja en inkluderande och nyanserad samhällsdebatt, även i kontroversiella frågor. Politiker behöver ges möjlighet och verktyg för att försvara och förstärka den lokala demokratin, precis som så många andra. Som folkvalda kan de bidra till ett klimat där alla ges möjlighet att komma till tals och delta i debatten, och inte avstår från samtal eller demokratiskt deltagande på grund av rädslan för att utsättas för trakasserier eller hat. Politiska debatter och samtal on- eller offline kan naturligtvis vara hårda och syfta till förändring - men behöver samtidigt vara sakliga. Var gränsen går för när diskussionen blir osaklig - när det blir personangrepp eller hat - behöver kontinuerligt formuleras och enas om i dialog. Det finns exempel på det, både i Norden och övriga Europa.

Det handlar om två delar:

- Utveckla arbetet med att säkerställa att förtroendevalda i Malmö vet vad de ska göra om de utses för hot och hat. Denna del är pågående och demokratiskt viktig på många sätt. Ett handlar om att nuvarande politiker ska vilja fortsätta med sitt politiska uppdrag, ett annat om att kommande generationer ska vilja axla politiska uppdrag.
- Verka för en dialog om hur partierna i Malmö ser på spelregler on- och offline beträffande hat - hur de vill ha dessa och hur stadskontoret kan bidra i den utvecklingen.

Sammanfattningsvis

Stadskontoret ser att det som görs i de olika delarna: Malmö stad och polisen, civilsamhället och här – för och med de förtroendevalda – på sikt behöver flätas samman för att arbetet mot hatet verkligen ska märkas och kännas. Stadskontoret ser sig som naturligt samordnande i detta arbete, även om de tre delarna som beskrivits ovan behöver utvecklas i befintliga samverkansstrukturer långt utanför förvaltningens gränser. Det är där utvecklingen på det digitala området kan få egen kraft och eget liv.

Läs mer

<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/politiskstyrningfortroendevalda/hothatvaldmotfortroendevalda/hotochhatidigitalamiljoer.14644.html>

<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/politiskstyrningfortroendevalda/hothatvaldmotfortroendevalda/hotochhatidigitalamiljoer/nattrollochinternetkunskap.16224.html>

https://bra.se/download/18.1f8c9903175f8b2aa70762d/1622553459528/2021_3_Islamofobiska_hatbrott.pdf

<https://www.regeringen.se/48d2e5/contentassets/4e8ed488ce-034340a7c04eb064cb3092/samlat-grepp-mot-rasism-och-hatbrott-nationell-plan-mot-rasism-liknande-former-av-fientlighet-och-hatbrott>

Webbutbildning: Ett tryggt valår 2022 | SKR

<http://media.skl.se/samtalstonen/>

<https://www.mucf.se/publikationer/kartlaggning-av-hot-och-hat-mot-det-civila-samhallet>

<https://www.mucf.se/publikationer/ungas-upplevelser-av-nathat>

<https://www.jagarhar.se/>

<https://www.dia.govt.nz/Process-for-responding-to-violent-extremism-online#Transparency-report>

<https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-5-revised-on-preventing-and-comb/1680a5ae44>

<https://www.ohchr.org/en/special-procedures/sr-racism/about-mandate>

<https://malmo.se/download/18.4f363e7d1766a784a-f11a96d/1613644369102/Skolg%C3%A5rdsrasism,%20konspirationsteorier%20och%20utanf%C3%B6rskap%20,%20slutversion.pdf>

Andra aktörer på området:

Khalifa Ihler institutet
<https://www.khalifaihler.org/>

RAN
https://ec.europa.eu/home-affairs/networks/radicalisation-awareness-network-ran_en

YouthCan
<https://www.youthcan.net/>

Kofi Annan Foundation
<https://www.kofiannanfoundation.org/>

Strong cities network (Institute for strategic dialogue)
<https://strongcitiesnetwork.org/en/>

Näthatsgranskaren
<https://xn--nathatsgranskaren-vnb.se/>

Jag är här #jagärhär
<https://www.facebook.com/groups/548170525365320>